

LOTZ KÁROLY (1833-1904)

Bacchánszó | Bacchante, 1872

Olaj, kagylóarany, vászon | Oil, shell gold on canvas, 73,5 x 76 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: f. Lotz K. 1872.

Kezdő ár | Starting price: 4 400 000 Ft / 11 579 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimate: 15 789 – 21 053 EUR

1. Lotz Károly: A Tűz Allegóriája
(A Magyar Nemzeti Múzeum falkép vázlat), 1870-es évek
Magyar Nemzeti Galéria

A magyar murális festészet klasszikus mestere, Lotz Károly művészetében az 1870-es évek alapvető tematikai fordulatot hoztak. Míg az 1850-es és 1860-as években a paraszti életet megjelenítő zsánerképek domináltak, az 1870-es évektől egyre inkább az antik mitológia allegorikus ábrázolására tevődött át a hangsúly. A most aukcióra kerülő 1872-es pannókép feltételezhetően Lotz egymással párhuzamosan futó megrendeléseivel kapcsolódik, amelyek főként allegorikus mennyezetképek voltak. Lotz az 1870-es évektől több nagyobb megrendelésen is dolgozott.¹ Allegorikus alakok jelentek meg a Liphay-palota² és a Pesti Lloyd-társulat volt székházának³ egyik termének festményein is. Ybl monográfiájában megjegyzi, hogy „A Pesti Lloyd Társulat volt székházának egyik társalgótermében vannak a szobán forgó festmények, melyek a mennyezet négy kis téglányalakú mezőjét díszítik. Mindegyikük felhőkön nyugvó női alakot

ábrázol arany alapon, mellettük meztelen, feliratos táblát tartó puttóval. A táblákon a jelképek jelentését olvashatjuk: Fortuna, Ratio, Prudentia Audacia.”⁴ Az absztrakt fogalmak antropomorf, megjelenítése többek közt az olasz reneszánsz mesterek műveit jellemzi. Lotz ezekkel az 1860-as évekbeli olaszországi utazása során ismerkedett meg, ahol több itáliai mesterművet is másolt, majd hozatérve az allegorikus kompozíció hagyományát integrálta a maga piktúrájába. Ide tartozik a Képzőművészeti Egyetem Régi Műcsarnokának mennyezetét díszítő Lotz-freskó, amelyen megjeleníti a képzőművészet ágait, a festészetet, szobrászatot stb., illetve olyan alapvető kategóriákat, mint a fantázia, harmónia, képzelet és valóság. Ugyanezt példázzák Adám Károly kereskedő palotájában a bőség és remény, vagy az Operaház mennyezetét borító könnyed és derűs „olümposzi” freskőegyüttes is.

Lotz ezeken a freskókon nem mindig követi az európai ikonográfia szokásos szimbolikáját (olykor csak a kép címe segít a megfejtésben). A most kalapács alá kerülő kép is allegorikusnak tűnik, de a pontos ikonográfiai jelentését nehéz meghatározni: az „ősz allegóriája” éppúgy lehetséges értelmezés, mint a „bacchánszó”. Legközelebbi stílári analógiája talán a Magyar Nemzeti Múzeum lépcsőházát díszítő *A költészet és művészet allegóriája* (1874). „Művészete klasszikus, nemcsak kifejező elemeinél, hanem lényegénél fogva is, mert alapja a pogány életöröm, a test és a lélek tökéletes egyensúlya, az ethosz fensége. Akárcsak az antik mesterek, Lotz is az emberben pillantotta meg az Olimposz isteneit tökéletes ragyogásukban, testi-lelki emelkedettségükben. Eleven jelenné tette a múltat, életre keltette a kiélt formákat.”

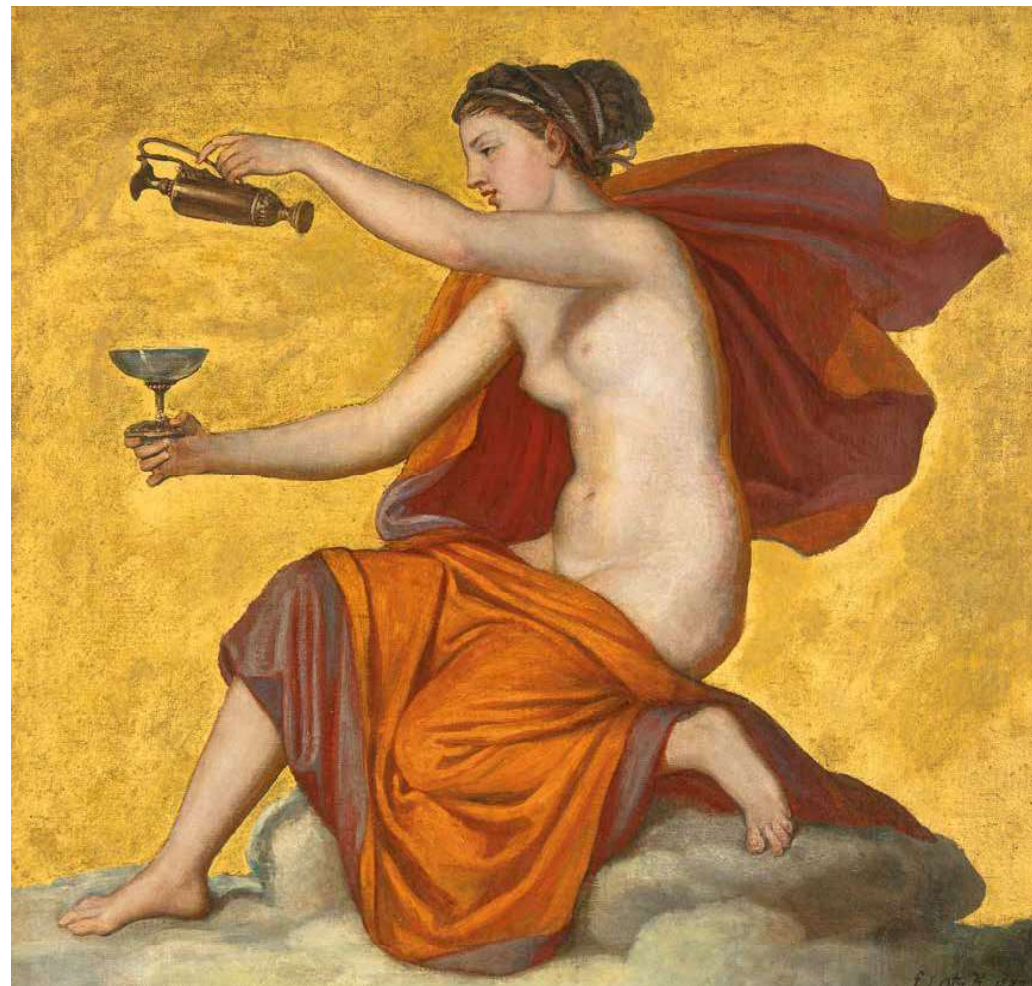
CSERESNYÉSI ANNA

2. Lotz Károly: Diadalmas Neptun, 1872 magántulajdon

3. Lotz Károly: A Költészet és a Művészet allegóriája (A Magyar Nemzeti Múzeum falképének vázlat), 1874 Magyar Nemzeti Galéria

1. Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Képzőművészeti Alap Kiadóváltalata, Budapest, 1981, 94-95., 113-117. o.
2. I. ter. Zita királyné út 2., ma Várkert rakpart
3. V. ker. mai Apáczai Csere János és Szende Pál utca sarka
4. Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Képzőművészeti Alap Kiadóváltalata, Budapest, 1981, 94. o.
5. Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Képzőművészeti Alap Kiadóváltalata, Budapest, 1981, 42. o.